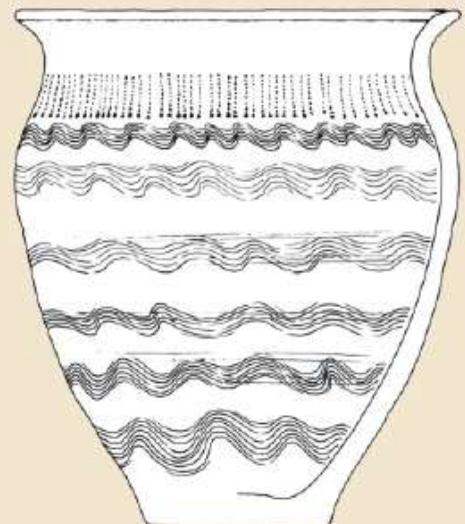

АРХЕОЛОГІЯ БУКОВИНИ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тези доповідей VII міжнародного
наукового семінару

м. Чернівці, 22 грудня 2023 року

Міністерство освіти і науки України
Інститут археології НАН України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Науково-дослідний Центр Буковинознавства (Чернівці)
ВГО «Спілка археологів України»
Чернівецький обласний краєзнавчий музей

VII міжнародний науковий семінар

**АРХЕОЛОГІЯ БУКОВИНИ:
ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей

м. Чернівці, 22 грудня 2023 р.

Чернівці

2023

ОРГКОМІТЕТ

О. В. Добржанський, *д.і.н., проф. (голова)*; Г. М. Скорейко, *к.і.н., доц. (заступник голови)*; О. П. Моця, *д.і.н., проф., чл.-кор. НАН України*; Л. П. Михайлина, *д.і.н., доц., ст.н.с.*; С. В. Пивоваров, *д.і.н., проф.*; Б. Т. Рідуш, *д.з.н., проф.*; М. К. Чучко, *д.і.н., проф.*; І. П. Возний, *д.і.н., проф.*; О. В. Петраускас, *к.і.н., ст.н.с.*; Л. В. Кулаковська, *к.і.н., ст.н.с.*; О. В. Манігда, *к.і.н., н.с.*; Т. М. Ткачук, *к.і.н.*; М. В. Рубанець; О. В. Ротар; О. В. Руснак, *к.і.н.*; В. В. Грига; М. І. Боднарюк; І. А. Прохненко, *к.і.н., доц.*; В. Г. Баюк, *к.і.н.*; В. А. Гуцал, *к.і.н.*; Т. І. Романович; В. В. Михайлюк; В. В. Ємчук; В. А. Калініченко, *к.і.н.*; М. В. Ільків, *к.і.н. (секретар)*.

Археологія Буковини: здобутки та перспективи: Тези доповідей VII міжнародного наукового семінару (м. Чернівці, 22 грудня 2023 р.). – Чернівці: Технодрук, 2023. – 210 с.

Тези доповідей наукового семінару присвячені актуальним питанням археології Буковини та сусідніх регіонів. Розглядається проблематика кам'яної доби, епохи палеометалу, раннього заліза, середньовіччя та нового часу, а також історії вивчення, охорони та використання об'єктів археологічної спадщини, музеєфікації старожитностей краю. Результати досліджень представили науковці та краєзнавці з Чернівецької, Івано-Франківської, Тернопільської областей, Києва, Вінниці, Луцька, Львова, Ужгорода, Чернігова, Кам'янка-Подільського (Україна), Будапешта (Угорщина), Варшави (Польща), Сучави (Румунія).

Автори-доповідачі несуть відповідальність за точність і зміст наведених фактів та дотримання академічної доброчесності.

З М І С Т

Акатріні В. М., Акатріні М. М. Етнографічне дослідження Григорія Купчанка	8
Барбуца С. Л. Пам'ятний хрест на честь воїнів, які загинули під час Першої світової війни, в с. Ванчиківці	10
Баяк В. Г. Золото із Луцького замку (детективна історія середини ХІХ ст.)	14
Боднарюк М. І. Нові археологічні матеріали з верхів'я р. Сирет	16
Боднарюк М. І., Безушко Г. І. Знахідка кам'яного скіпетра бронзового часу з території с. Опришени	19
Булик Н. М., Войтович М. М., Коропецький Р. Р., Луцик І. П., Томенюк О. М., Яковишина Я. М., Ястремська Т. О. Досвід диджиталізації на прикладі проєкту «Затоплена спадщина: цифровий архів втрачених археологічних пам'яток долини Дністра»	21
Вакуленко Л. В. Вплив римських традицій на поховальний обряд прикарпатського населення у ІІІ–ІV ст. н.е.	23
Виногородська Л. І. Археологічні матеріали ХІІІ ст. з території Старого замку в м. Кам'янець-Подільський	25
Возний І. П. Ткацтво на теренах північної частини Буковини в ХІІ–ХІV ст.	30
Горбаненко С. А. Палеоетноботанічні матеріали чорноліської культури з Волошкового 6	33
Грига В. В., Якубина С. І. Скульптура зі Шкільного краєзнавчого музею села Шебутинці	36
Гринюка Б. М. Курган в урочищі «Волощина» біля села Васильківці на Тернопільщині	38
Драгомирецька О. Г. Вивчення О. Кандибою спіральноподібного орнаменту в нео-енеолітичних культурах Дністро-Дунайського регіону	40
Дядечко О. О. Археологічні знахідки середньовічних музичних інструментів: проблеми атрибуції	43

Ємчук В. В. Охоронні договори: перспективи та здобутки (на прикладі Управління охорони культурної спадщини Чернівецької міської ради)	46
Ємчук В. В., Михайлюк В. В., Бежнар М. Т. Револьвер із парку ім. Т. Шевченка в м. Чернівці	48
Желага Д. І. Господарські будівлі з трипільського шару етапу VI на поселенні Волошкове 6	50
Ignătescu S., Boghian D., Rusu I., Florescu G. Descoperirile arheologice din tumulul 1 de la Fetești – La Schit	53
Льків М. В., Горобець Л. В., Ковальчук О. М. «Тёрпимо тут великий і нечуваний голод»: про харчування залоги Хотинського замку після битви 1673 р.	56
Льків М. В., Никирса Т. Д., Якубина С. І., Волюца О. Д., Смірнов Н. А. Нові знахідки серпоподібних крем'яних ножів на території Чернівецької області	58
Капуста А. І. Декор Микулинецького замку	61
Капуста А. І. Пальцівка Микулинецького замку: перспективи дослідження та збереження	65
Коржик В. П. Окопна практика століть на Буковині	69
Кузик О. П., Грига В. В., Калініченко В. А. Пряжка-пафта з розкопок Хотинської фортеці (археологічні дослідження 2018 р.)	73
Купчанко М. М. Тваринництво енеолітичного поселення Шипинці та вплив його на довкілля і «повзучу міграцію» трипільських племен	75
Купчанко М. М. Використання методу біолокації в археологічній практиці (з досвіду роботи)	78
Кушнір І. Б., Легета В. П. Повідомлення про знахідки старожитностей на Буковині в XIX – першій третині XX ст. в документах Державного архіву Чернівецької області	80
Литвиненко Р. О. Пам'ятки культурного кола Бабинє в межиріччі Верхнього Пруту й Середнього Дністра	82

Мельничук О. Л. Результати та перспективи археологічних досліджень на Подолі княжого Галича (урочище Церквиська)	87
Миська Р. Г. Дослідження кургану «Могила Святослава» поблизу м. Сколе	89
Михайлина Л. П., Пивоваров С. В. Фібули першої половини XIII ст. з Чорнівського городища	91
Михайлюк В. В. Сучасні проблеми охорони та збереження пам'яток археології	95
Могилев О. Д., Рейда Р. М., Мостовий Д. О. Дослідження ранньоскіфського кургану поблизу Комарова у Середньому Наддністер'ї	98
Мордовін М. В., Прохненко І. А. Нові дані про нюрнберзькі текстильні пломби на території України	99
Нечитайло П. О. Сліди перебування опришків на скелях біля с. Василівка	103
Парацій В. М. Металеві бойові артефакти ранньомодерного часу з фондів Бережанського краєзнавчого музею	106
Парацій В. М. Музейний експонат як історична реальність і суспільна атракція: кістка мамонта в тематичній експозиції Бережанського краєзнавчого музею	110
Петегирич В. М., Павлів Д. Ю. Археологічні пам'ятки Львівщини та Івано-Франківщини на карті Фрідріха фон Міра 1779-1783 pp.	113
Петраускас О. В., Рейда Р. М., Ільків М. Попередній пошук потенційних об'єктів давнього скловиробництва на Хотинщині	117
Пивоваров С. В. Угорський денарій із зеленолипівського городища	120
Пивоваров С. В., Калініченко В. А. Навершя шолома з Чорнівського городища (попереднє повідомлення)	123
Преступенко Ю. В. Пам'яткоохоронна діяльність Чернівецького обласного центру з питань культурної спадщини у 2023 р.	126

Рідуш Б. Т., Поп'юк Я. А., Кулаковська Л. І., Усик В. І., Кононенко О. М., Рідуш О. Б., Єгорова І. І. Вовки, зайці і намисто з мушель – нові свідчення з пізнього палеоліту на Дністрі	128
Рідуш Б. Т., Горбаненко С. А., Ільків М. В. Комплекс залізних серпів з Чорнівського лісу	131
Романович Т. І. Археологічні об'єкти між селами Біла – Коростувата на території Мамаївської сільської територіальної громади	134
Ротар О. В., Драгомирецька О. Г. Археологічна тематика в заходах Чернівецького обласного краєзнавчого музею 2023 р.	136
Рубанець М. В. Про походження назв слов'янського племені уличі та міжплемінного центру давніх слов'ян міста Лич: до постановки питання	139
Руснак О. В. Печатка примарії села Вітрянка	141
Rusu I., Ignătescu S. O nouă așezare paleolitică în Podișul Podoliei	143
Саїн Д. С. Археологічні об'єкти в с. Онут	146
Салагор М. М., Пивоваров С. В., Чорней Ю. І., Калініченко В. А. Обстеження місць реконструкцій чернівецьких скверів та подвір'я костелу	148
Сандуляк В. О. Два фрагменти скляних пляшок з матеріалів розкопок Руської брами ХІХ ст.	151
Скорейко Г. М., Крушницький Д. В. У пошуках видимого: пам'ятні хрести на Буковині як об'єкти науково-дослідницької роботи школярів	155
Терський С. В. Формування комплексу озброєння та спорядження професійних воїнів на території Волині та Східного Прикарпаття протягом V–X ст.	158
Ткачук Т. М. Мальований посуд касперівсько-гординештської групи трипільської культури поселення Жванець	160

Томенчук Б. П. До питання про «початок Галича звідки він постав»	163
Томенчук Б. П., Ільків М. В. Світлої пам'яті нашого молодого Колеги Андрія Филипчука, який на початку 2023 р. загинув на російсько-українській війні	165
Тюрк А., Прохненко І. А., Шанта Ж., Жиленко М. А. Випадкові знахідки речей «угорського кола» на території України	166
Тюрк А., Аль Халабі С., Прохненко І., Жиленко М. Дирхем з поховання № 3 Чомського могильника	172
Тюрк А., Аль Халабі С., Прохненко І. А., Мойжес В. В., Жиленко М. А. Дирхем з Малокопанського городища	175
Федорук А. В. Хотинська битва (1673 р.) у світлі археологічних даних	179
Черненко О. Є., Новик Т. Г. Поселення на Мису Єлецької гори за матеріалами археологічних досліджень	183
Чучко М. К. Участь буковинських православних кліриків у III Археологічному з'їзді в Києві (1874)	186
Шкурідін О. М. Хто побудував городища в межах Волоківської територіальної громади?	190
Яковишина Я. М. Розвідки поблизу с. Макарівка на Буковині	194
Гуцал В. А. Роботи археологічної експедиції Чернівецького держуніверситету в 1959 р.	198
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	203

5 денаріїв дорівнювали 1 грошу. На кінець століття курс денарія по відношенню до гроша знизився й він становив вже 1/6-1/8 гроша.

Знахідки денаріїв Людовіка I рідкісні для території українських земель. Вони відсутні в скарбах XIV ст., де домінують празькі гроші, золотоординські монети, литовські денарії, галицько-руські грошики, подільські полугроші. В окремих скарбах Поділля зустрічаються лише денарії королеви Марії (1382-1386/95) дочки Людовіка I. Правда, окремі екземпляри подібних монет час від часу з'являються на нумізматичних аукціонах, але їх місцезнаходження й обставини виявлення не відомі. Серед монет із городища в Зеленій Липі, які трапилися в поодиноких екземплярах в різних частинах пам'ятки, угорський денарій виділяється своїми метрологічними показниками. Він не є кратним, як групі монет із обрізаних празьких грошів, так і золотоординським монетам-наслідуванням. Тому можемо припустити, що даний номінал належав воїну угорського походження з фортечного гарнізону чи торгівцю, який прибув із королівства.

Разом з іншими нумізматичними матеріалами дана монета має важливе значення для датування пам'ятки та знахідок з неї (предметів озброєння, побутових речей, знарядь праці тощо) 60-70-х роками XIV ст.

Знахідка угорського денарія на городищі красномовно свідчить про складні й суперечливі історичні події пов'язані із занепадом Галицької Русі та завоювання її спадщини Великим Литовським князівством й Польським королівством та утворенням Молдавського князівства (господарства).

*Сергій Пивоваров (Львів),
Віталій Калініченко (Чернівці)*

Навершя шолома з Чорнівського городища (попереднє повідомлення)

Дослідження середньовічного озброєння на українських землях є одним із пріоритетних напрямків в сучасній вітчизняній історіографії. Завдяки напрацюванням останніх десятиліть накопичені значні відомості про походження й період використання різних видів зброї, простежені зміни в її типології, функціональному призначенні та технології виготовлення. Проте види середньовічного озброєння досліджені досить нерівномірно, як в територіальному, так і в типологічному планах. Значної

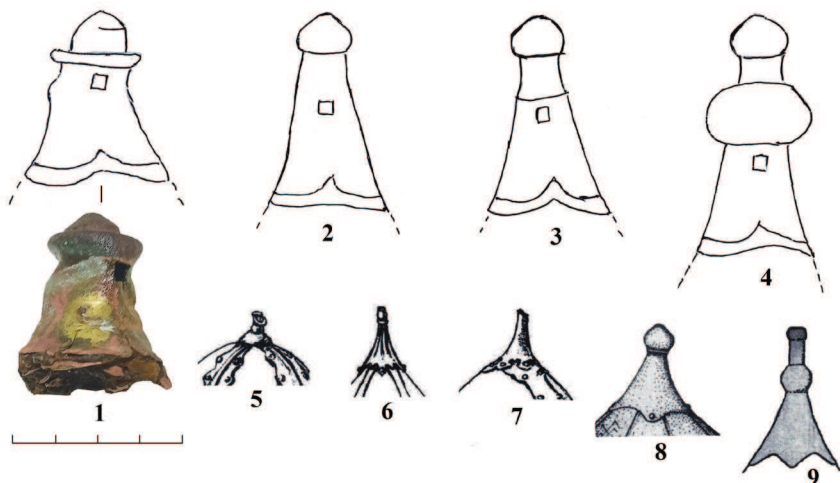

Рис. 1. Навершя шолому з Чорнівського городища (1); варіанти реконструкції навершя (2-4); навершя шоломів XIII ст. із євразійських знахідок.

шкоди такому вивченню додають «чорна археологія» та приватне колекціонування, які депаспортизують знахідки та часто ведуть до їх переміщення за межі держави. Тому важливими є публікації про артефакти військового призначення виявлені на конкретних археологічних пам'ятках та передача їх до музейних установ.

Серед виявлених на Буковині, в останній час, предметів середньовічного озброєння привертає увагу одна неординарна знахідка. Вона трапилася в підніжжі Чорнівського городища XIII ст., яке вже тривалий час досліджується науковцями. Артефакт, вірніше їх група, були знайдені в оголенні схилу пагорбу й чітко виділялися на фоні світло-жовтої глини темно-коричневою іржавою плямою. Під час розчистки з'ясувалося, що це скупчення невеликих залізних предметів в кількості 8 екземплярів та більший за розмірами фігурний мідний конусоподібний, круглий в основі, виріб. На перший погляд здавалося, що це верхня частина артилерійського боєприпасу періоду Першої світової війни. Схожі предмети часто зустрічалися в верхніх нашаруваннях городища та навколо нього.

Попереднє очищення знахідки показало, що мідна верхівка в середній частині має наскрізний квадратний отвір й в деяких місцях на її поверхні збереглася позолота. Тому версія про зв'язок

артефакту із гарматним озброєнням відпала. Натомість розпочався пошук аналогій в середньовічних старожитностях й з'ясувалося, що знахідка за своєю конфігурацією відноситься до захисного обладунку, а саме до верхівки (навершя) куполу шолому.

Верхня частина навершя шолому в давнину була пошкоджена сильним ударом зверху, що призвело до вдавнення його верхівки всередину порожнистої основи. Конструктивно-морфологічні параметри артефакту наступні: діаметр основи становить 33,1×33,4 мм, діаметр середньої частини в районі наскрізного отвору – 19 мм, діаметр уступу верхівки – 22,3×20,4 мм, діаметр шпильо – 13,3 мм, загальна висота – 39,5 мм, розміри отвору 4×4 мм (рис. 1: 1). Знайдені поруч залізні підпрямокутні фрагменти, очевидно були продовженням навершя й складали верхню частину куполу. Всі вони різні за формою, носять сліди перебування у вогні й мають товщину 18-19 мм, найбільший із них має висоту 44,9 мм. На жаль вони не стикаються між собою й тому відтворити форму купола є проблематичним.

Загальновідомо, що шолом в добу середньовіччя був важливим елементом захисного обладунку воїна. Він також являвся символом рангу і влади військової еліти. Досить часто шоломи були найбільш прикрашеною та персоніфікованою частиною бойового обладунку. В давньоукраїнську добу вкриті позолотою чи посріблені шоломи були обов'язковим атрибутом соціальної верхівки: князів та бояр. Під час походів та бойових дій блискучий шолом з прикріпленою до нього яскравою тканиною чи шматком шкіри був орієнтиром для воїнів й позначав місце, де знаходився воєначальник.

В історіографії досить детально розроблена типологія шоломів, в основу якої покладена форма купола та наявність чи відсутність засобів захисту обличчя. Значно менше уваги приділено елементам декоративного оздоблення шолома, зокрема, навершям (шпильам). В зв'язку із цим пошуки аналогій навершю із Чорнівського городища тільки розпочинаються.

Перш за все, через його деформацію, розглядаються можливі варіанти графічної реконструкції. На даний час пропонуємо три варіанти відтворення початкової форми шпильо: у вигляді конусу з сферою, конусу з перехватом у середній частині й сферою на кінці та з двома сферами великою «яблуко» в середній частині та малою зверху (рис. 1: 2-4). Припускаємо, що навершя з городища найбільш близьке до третього варіанту, адже сильний удар міг повністю сплющити середню кулю і втиснути в неї верхівку з малою кулею.

Здійснюються також пошуки аналогів чорнівському наверхшю серед опублікованих екземплярів шоломів першої половини – середини XIII ст. Повністю ідентичного екземпляру поки що не знайдено. Але є цілий ряд близьких аналогій, наприклад, шоломи золотоординського часу з Алтаю (Шадрино, Мульта), Уралу (Озерновський-III), Угорщини (Ченгеле), Румунії (Ватра-Молдовіца) (рис. 1: 5-9). Досить схожим на дану знахідку є наверхшю шолому з Дорогобужа на Волині. Воно вінчає сфероконічний шолом, який мав захисну пластину з наносником та петлі для кріплення бармиці. Шолом трапився у житлі, знищеному в середині XIII ст.

В середній частині наверхшя з городища є прямокутної форми наскрізний отвір для кріплення металевго кільця чи шкіряного шнура. Завдяки цьому до шолому кріпився яловець (словець) прапорець із шкіри чи тканини, який виділяв власника в поході та на полі бою й був впізнаваним елементом. Подібні пристосування відомі на багатьох знайдених шоломах, на деяких із них збереглися металеві кільця. Зокрема, отвір мало наверхшю шолому з Києва (знахідка 1834 р.), а кільця – шоломи з с. Піски на Канівщині, з Чингульського кургану, Городця, Таборівки тощо.

Отже, знайдене наверхшя, яке в давнину прикрашалось позолотою, було приналежністю шолома соціально значимої особи. Зараз, до повного вивчення артефакту, зарано говорити кому міг належати шолом: оборонцю чи нападнику. Знайдені навколо городища предмети озброєння (наконечники стріл, списів, фрагментів бойових сокир) свідчать про інтенсивні бойові дії на підступах до нього, а сліди потужної пожежі на пам'ятці вказують на її знищення під час облоги. Надіємося, що подальше дослідження дозволить отримати більше інформації про цю знахідку, а можливо й про її власника.

Юрій Преступенко (Чернівці)

Пам'яткоохоронна діяльність Чернівецького обласного центру з питань культурної спадщини у 2023 р.

З метою реалізації державної політики у сфері охорони культурної спадщини Чернівецьким обласним центром з питань культурної спадщини у 2023 р. здійснено низку заходів щодо охорони, збереження та популяризації об'єктів культурної спадщини Чернівецької області, взятих на державний облік та під охорону. Підготовано в електронному форматі 1112 охоронних договорів та 1112 актів технічного стану на пам'ятки (щойно виявлені об'єкти) історії та культури області, взятих на

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Акатріні Володимир Михайлович – почесний краєзнавець України, голова Товариства бібліотекарів Буковини, вчитель історії Багринівського ліцею Кам'янецької сільської ради Чернівецького району Чернівецької області, директор Благодійного фонду «Родина Мандичевських».

Акатріні Михайло Михайлович – директор Багринівського ліцею Кам'янецької сільської ради Чернівецького району Чернівецької області.

Барбуца Сергій Леонідович – журналіст-редактор Медіа Центру БукПресс (м. Чернівці), голова культурного товариства «Валя Прутулуй».

Баяк Віктор Геннадійович – кандидат історичних наук, заступник директора з наукової роботи Адміністрації Державного історико-культурного заповідника у м. Луцьку, науковий співробітник Охоронної археологічної служби України, асистент кафедри історії України та археології Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Безнар Мар'яна Танасіївна – магістр історії.

Безушко Георгій Іванович – краєзнавець, заступник директора Опришенського музею археології та етнографії ім. Максиміліана Гакмана на громадських засадах.

Boghian Dumitru – prof. dr. Universitatea «Ștefan cel Mare», Suceava.

Боднарюк Микола Іванович – директор Опришенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Глибоцької селищної ради, директор Музею археології та етнографії імені Максиміліана Гакмана с. Опришени.

Булик Наталя Михайлівна – кандидат історичних наук, старший дослідник, завідувач відділу археології Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Вакуленко Ліана Василівна – доктор історичних наук, провідний науковий співробітник сектору «Археологія епохи раннього заліза» Національного музею історії України.

Виноградська Лариса Іванівна – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу давньоруської та середньовічної археології Інституту археології НАН України.

Возний Ігор Петрович – доктор історичних наук, професор кафедри релігієзнавства і теології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Войтович Марія Миколаївна – кандидат історичних наук, молодший науковий співробітник відділу археології Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Волюца Олена Дмитрівна – завідувач гербарію Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; кафедра ботаніки, лісового і садово-паркового господарства Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Горбаненко Сергій Анатолійович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу археології ранніх слов'ян Інституту археології НАН України.

Горобець Леонід Вікторович – доктор біологічних наук, провідний науковий співробітник відділу палеонтології Національного науково-природничого музею НАН України.

Грига Віктор Вікторович – головний спеціаліст відділу супроводу реформ та аудиту місцевих програм виконавчого апарату Чернівецької обласної ради, член ВГО «Спілка археологів України».

Гринюка Богдан Михайлович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник науково-дослідного відділу КЗ ЛОР «Адміністрація історико-культурного заповідника «Давній Пліснеськ».

Гуцал Віталій Анатолійович – кандидат історичних наук, завідувач науково-дослідної лабораторії археології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Драгомирецька Оксана Григорівна – завідувачка відділу археології, історії середніх віків та нової історії краю Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Дядечко Оксана Олексіївна – доктор філософії, старший лаборант відділу музейної та науково-фондової діяльності Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Єгорова Ірина Ігорівна – лаборант кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Ємчук Володимир Володимирович – головний спеціаліст відділу охорони і збереження пам'яток архітектури управління охорони культурної спадщини Чернівецької міської ради.

Желага Дмитро Ігорович – аспірант відділу археології енеоліту – бронзової доби Інституту археології НАН України.

Жиленко Марія Анатоліївна – лектор-екскурсовод археологічного музею Ужгородського національного університету імені Едуарда Балагури.

Ignatescu Sorin – lector dr. Universitatea «Ștefan cel Mare», Suceava.

Ільків Микола Володимирович – кандидат історичних наук, асистент кафедри всесвітньої історії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, науковий співробітник ДП «НДЦ «ОАСУ» Інституту археології НАН України, провідний науковий співробітник Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Калініченко Віталій Андрійович – кандидат історичних наук, асистент кафедри всесвітньої історії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Капуста Андрій Ізидорович – керівник туристсько-краєзнавчих гуртків Микулинецького центру дітей та юнацтва Тернопільського району Тернопільської області, краєзнавець, філобрікер.

Ковальчук Олександр Миколайович – доктор біологічних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу палеонтології Національного науково-природничого музею НАН України.

Кононенко Олеся Миколаївна – кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу «Археологічний музей» Інституту археології НАН України.

Коржик Віталій Павлович – кандидат географічних наук, старший науковий співробітник, представляє Буковинське товариство природодослідників.

Коропецький Руслан Романович – кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу археології Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Крушніцький Дмитро Валерійович – студент I курсу факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Кузик Олег Петрович – член Чернівецького регіонального підрозділу Всеукраїнської громадської організації «Спілка археологів України».

Кулаковська Лариса Віталіївна – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділом «Археологічний музей» Інституту археології НАН України.

Купчанко Михайло Михайлович – вчитель-методист, вчитель історії Реваківського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Чернівецького р-ну, краєзнавець.

Кушнір Іванка Борисівна – головний спеціаліст відділу використання інформації документів Державного архіву Чернівецької області.

Легета Валерія Павлівна – головний спеціаліст відділу використання інформації документів Державного архіву Чернівецької області.

Литвиненко Роман Олександрович – доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії та археології Донецького національного університету імені Василя Стуса; провідний науковий співробітник відділу археології енеоліу – доби бронзи Інституту археології НАН України.

Луцик Ірина Павлівна – доктор філософії, молодший науковий співробітник відділу археології Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Мельничук Олег Любомирович – молодший науковий співробітник відділу охорони культурної спадщини Національного заповідника «Давній Галич».

Миська Роман Григорович – кандидат історичних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи КЗ ЛОР АДІКЗ «Густань».

Михайлина Любомір Павлович – доктор історичних наук, доцент, провідний науковий співробітник Національного заповідника «Києво-Печерська лавра».

Михайлюк Василь Васильович – начальник відділу охорони і збереження пам'яток архітектури управління охорони культурної спадщини Чернівецької міської ради.

Мозилов Олександр Дмитрович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту археології НАН України.

Мойжес Володимир Валерійович – кандидат історичних наук, директор археологічного музею Ужгородського національного університету імені Едуарда Балагурі.

Мордовін Максим Вікторович – асистент професора, Університет імені Етвеша Лоранда, Науково-археологічний інститут, м. Будапешт.

Мостовий Дмитро Олександрович – аспірант Львівського національного університету імені Івана Франка.

Нечитайло Павло Олександрович – кандидат історичних наук, науковий співробітник ДП «Науково-дослідний центр «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України.

Никирса Тетяна Дмитрівна – кандидат біологічних наук, провідний науковий співробітник науково-дослідного експозиційного відділу природи краю Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Новик Тетяна Григорівна – старший науковий співробітник Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Павлів Дмитро Юліанович – науковий співробітник відділу археології Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Парацій Володимир Михайлович – старший науковий співробітник Бережанського краєзнавчого музею (м. Бережани).

Петегирич Володимир Михайлович – науковий співробітник відділу археології Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Петраускас Олег Валдасович – кандидат історичних наук, завідувач відділу археології раннях слов'ян Інституту археології НАН України.

Пивоваров Сергій Володимирович – доктор історичних наук, професор, старший науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Поп'юк Яна Анатоліївна – кандидат географічних наук, асистент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Преступенко Юрій Володимирович – директор Чернівецького обласного центру з питань культурної спадщини.

Прохненко Ігор Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та культурології Ужгородського національного університету імені Едуарда Балагури.

Рейда Роман Миколайович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу археології раннях слов'ян Інституту археології НАН України.

Рідуш Богдан Тарасович – доктор географічних наук, кандидат історичних наук, професор, завідувач кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Рідуш Олесь Богданович – аспірант кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Романович Тетяна Іванівна – завідувач відділу охорони пам'яток історії та культури Чернівецького обласного центру з питань культурної спадщини.

Ротар Оксана Васиївна – в.о. директора Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Рубанець Микола Васильович – генеральний директор Державного архіву Чернівецької області, член ВГО «Спілка археологів України».

Руснак Олександр Валерійович – кандидат історичних наук, асистент кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Rusu Irina – drd. Universitatea «Ștefan cel Mare», Suceava.

Саїн Денис Сергійович – головний спеціаліст відділу з питань культури і мистецтв, охорони культурної спадщини управління культури Чернівецької обласної державної (військової) адміністрації, магістрант факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Салагор Микола Михайлович – краєзнавець, м. Чернівці.

Сандуляк Віктор Олексійович – завідувач науково-дослідного відділу Державного історико-архітектурного заповідника «Хотинська фортеця».

Скорейко Ганна Михайлівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, директор Науково-дослідного Центру Буковинознавства (Чернівці).

Смірнов Назар Анатолійович – кандидат біологічних наук, провідний науковий співробітник науково-дослідного експозиційного відділу природи краю Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Терський Святослав Володимирович – доктор історичних наук, провідний науковий працівник сектору археології Львівського історичного музею, професор кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини Національного університету «Львівська політехніка».

Ткачук Тарас Михайлович – кандидат історичних наук, завідувач археологічного відділу Національного заповідника «Давній Галич».

Томенчук Богдан Петрович – кандидат історичних наук, завідувач кафедри етнології та археології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, керівник Галицької археологічної експедиції.

Томенюк Олена Михайлівна – кандидат географічних наук, старший науковий співробітник відділу археології Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Türk Attila – PhD, archaeologist, HUN-REN Hungarian Research Centre RCH, Budapest.

Усик Віталій Іванович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу «Археологічний музей» Інституту археології НАН України.

Федорук Андрій Васильович – кандидат історичних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу археології, історії середніх віків та нової історії краю Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Florescu Gabriela – dr. Universitatea «Ștefan cel Mare», Suceava.

Аль Халабі Сулейман – аспірант факультету філософії та суспільних наук Католицького університету імені Петера Пазманя, докторант школи історичних наук, м. Будапешт.

Chernenko Olena – dr., adiunkt Wydziału Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Чорней Юрій Ілліч – краєзнавець, журналіст, м. Чернівці.

Чучко Михайло Костянтинівич – доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Шанта Жомбор – PhD, Фізична лабораторія напівпровідників Semilab, м. Будапешт.

Шкурідін Олександр Миколайович – член Чернівецького регіонального підрозділу Всеукраїнської громадської організації «Спілка археологів України», член Національної спілки краєзнавців України.

Яковишина Яна Миколаївна – кандидат історичних наук, науковий співробітник відділу археології Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

Якубина Сергій Іванович – вчитель історії Шебутинського ліцею, член ВГО «Спілка археологів України».

Ястремська Тетяна Олександрівна – доктор філологічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора з наукової роботи Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АРХЕОЛОГІЯ БУКОВИНИ:
ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей VII міжнародного наукового семінару

м. Чернівці, 22 грудня 2023 р.

Комп'ютерна верстка – *В. Калініченко*

Видання здійснено за фінансової
підтримки *Ромео Скрипи*

*На обкладинці: поштівка із зображенням руїн
Цецинського замку в Чернівцях (XIX – початок XX ст.),
керамічний горщик з поселення райковецької культури
Глибока (знахідка М. І. Боднарюка), керамічна плитка
княжої доби з літописного Василева на Дністрі
(розкопки Б. П. Томенчука).*

Папір офсетний. Формат 60x84/16.

Ум. друк. арк. 12,20. Зам. № 38. Тираж 100 прим.

Видавець та виготівник: ПВКФ «Технодрук»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №1841 від 10.06.2004 р.
58000, м. Чернівці, вул. І. Франка, 20, оф.18, тел. (0372) 55-05-85

